

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o využívání kmitočtového pásma 470–790 MHz v Unii

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)]

(2016/C 303/18)

Zpravodaj: Raymond HENCKS

Dne 16. února 2016 se Rada a dne ... Evropský parlament, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o využívání kmitočtového pásma 470–790 MHz v Unii

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)].

Specializovaná sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 3. května 2016.

Na 517. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. května 2016 (jednání dne 26. května 2016), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 167 hlasy pro a 3 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV schvaluje návrh Komise zaměřený na koordinované uvolnění kapacit na základě stanoveného časového harmonogramu, které budou nově k dispozici v kmitočtovém pásmu 694–790 MHz (tzv. „700 MHz“) a jichž budou moci využít mobilní operátoři k nabídce bezdrátových širokopásmových služeb v rámci vyspělých technologií čtvrté generace a budoucí páté generace, přičemž se díky lepšímu pokrytí venkovských oblastí a vyšší přenosové rychlosti sníží geografická digitální propast.

1.2 Obává se však, že ceny vyplývající z nové technologie používané pro frekvenci 700 MHz spolu s dražební cenou nových kapacit budou mít za následek dodatečné výdaje pro spotřebitele, které budou pro stále širší okruh obyvatel nad rámec jejich možností, což platí i pro některé malé podniky, takže existuje riziko, že řada zranitelných osob nebude mít k dispozici finanční prostředky k tomu, aby se podílela na nové digitální dynamice. EHSV proto vyzývá členské státy, aby zavedly režim kompenzací, který by byl v souladu s ujednáními předpisy v oblasti státní podpory, a zabránily tak novému prohlubování ekonomické propasti.

1.3 Fyzikální vlastnosti šíření rádiového pásma 700 MHz pravděpodobně oživí diskusi o potenciálních účincích vystavení elektromagnetickému poli na zdraví. EHSV znovu vyzývá ⁽¹⁾ Komisi, aby pokračovala ve své činnosti v této oblasti a přitom dodržovala zásadu předběžné opatrnosti, zejména tehdy, kdy je nutný ještě rozsáhlejší výzkum.

1.4 EHSV vyzývá členské státy, aby se při udělování práv na využití pásma 700 MHz pro služby bezdrátových širokopásmových elektronických komunikací ujistily, že různé sítě hromadné dopravy využívají kanály nutné pro zajištění dobrého pokrytí.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 242, 23.7.2015, s. 31.

1.5 Vzhledem k tomu, že některé členské státy již přidělily nové kapacity kmitočtů prostřednictvím dražeb a zahájily svůj vnitrostátní postup využívání těchto kapacit, EHSV vyzývá Komisi, aby bedlivě dohlížela na další vývoj situace a v případě sebemenšího rizika roztržičnosti jednotného trhu v rámci svých pravomocí v této oblasti zasáhla.

2. Úvod – souvislosti

2.1 Po přechodu z analogového na zemské digitální televizní vysílání, jehož technologie zaujímají daleko méně široké rádiové spektrum než analogové technologie, došlo k významným úsporám na úrovni šířky pásma (přibližně 18 % celkových zdrojů), které byly důsledkem předchozího uvolnění digitální dividendy pro mobilní komunikace v pásmu 800 MHz.

2.2 Spektrum, které se v současnosti používá pro zemské televizní vysílání, se nachází v oblasti nízkých kmitočtů pásma, tzv. UKV (470 až 862 MHz), které mají pevnější fyzické vlastnosti rádiového šíření (dochází u nich k menšímu oslabování než v případě vyšších kmitočtů).

2.3 Tyto kmitočty se vyznačují tím, že vysílají signál na větší vzdálenost a mají větší schopnost proniknutí prostředím, díky čemuž jsou obzvláště přizpůsobeny pokrytí venkovských oblastí a distribuci v budovách. Uvolnění nízkých kmitočtů, které jsou velmi cenné pro širokopásmový mobilní dvousměrný přístup o velmi vysoké rychlosti, se jeví jako přínosné také z hlediska nákladů na budování sítí (neboť vyžadují nižší počet vysílačů nebo přenosových stanic) a z hlediska veřejného financování, a to díky prodeji práv na využívání těchto kmitočtů operátorům podle přesných pravidel stanovených regulačními orgány v oblasti telekomunikací. Z toho důvodu jsou tyto kmitočty někdy označovány za „zlaté kmitočty“. Při přidělování těchto kmitočtů orgány veřejné správy se poskytovatelé mobilních a audiovizuálních služeb vzájemně střetávají.

2.4 V současnosti slouží pásmo 470–790 MHz k distribuci mediálních audiovizuálních služeb, včetně zemského digitálního televizního vysílání, a k zajištění zvláštních programů a hromadných společenských událostí (zařízení pro PMSE – Programme Making and Special Events, jako jsou bezdrátové mikrofony a sluchátka, jež se používají v pořadech a k přenosu pokynů režie v televizních studiích). V současnosti se pro poslední generaci technologie mobilní komunikace využívají kmitočtová pásma 800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz a 2 600 MHz.

2.5 Na Světové radiokomunikační konferenci v roce 2012 bylo rozhodnuto přidělit značnou část uvolněného spektra v pásmu 470–790 MHz (tzv. 700 MHz) v Evropě a v Africe na mobilní širokopásmové služby.

2.6 Toto přidělení uvolněných kapacit v pásmu 700 MHz, které poskytuje dodatečné širokopásmové kapacity, naprosto splňuje cíl víceletého programu politiky v oblasti rádiového spektra EU, podle něž mají mít občané do roku 2020 přístup k připojení s minimální rychlostí 30 Mb/s.

2.7 Podle odhadů Komise vznikají z důvodu přerozdělení kmitočtů televizním operátorům náklady, které vyplývají z přechodu z vysílacích norem digitální televize MPEG-2 na MPEG-4 (600 až 890 milionů EUR) či na HEVC (450 až 660 milionů EUR), a také náklady spotřebitelům ve výši dodatečných 40 až 100 EUR na domácnost, které jsou potřebné k nákupu nových dekodérů nebo adaptérů.

3. Obsah návrhu rozhodnutí

3.1 Cílem tohoto návrhu je využít uvolnění kapacit v kmitočtovém pásmu 700 MHz k téměř úplné harmonizaci tohoto pásma na celosvětové úrovni, zejména prostřednictvím koordinovaného přidělení tohoto pásma a udělení souvisejících oprávnění na úrovni EU. K tomu bude zapotřebí:

— harmonizovat technické podmínky pro bezdrátové širokopásmové služby elektronických komunikací na základě zásady neutrality vůči technologiím a službám;

- do konce roku 2017 přijmout na úrovni členských států vnitrostátní plány na přerozdělení pásma 700 MHz, informovat o nich ostatní státy Unie a současně uzavřít nezbytné dohody týkající se přeshraniční koordinace kmitočtových pásem;
- přijmout společnou lhůtu (do poloviny roku 2020) pro zpřístupnění kapacit v pásmu 700 MHz;
- uložit členským státům povinnost, aby do června 2022 zajistily, že užívací práva pro dané pásmo budou obchodovatelná.

3.2 Co se týče kmitočtových pásem do 700 MHz, bude zapotřebí:

- dbát na to, aby v závislosti na vnitrostátních potřebách v oblasti vysílání byla zajištěna dostupnost kmitočtového pásma 470–694 MHz nebo jeho částí pro zemské poskytování audiovizuálních mediálních služeb široké veřejnosti, včetně volně dostupného televizního vysílání, a pro bezdrátová zařízení PMSE;
- do roku 2025 provést hodnocení využívání kmitočtového pásma do 700 MHz s ohledem na výsledky Světové radiokomunikační konference, kterou v roce 2023 uspořádá Mezinárodní telekomunikační unie.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV vítá přidělení uvolněných kapacit v pásmu 700 MHz na poskytování bezdrátových širokopásmových komunikačních služeb a současně zachování dostatečných kapacit zemského digitálního televizního vysílání.

4.2 Schvaluje také návrh Komise na koordinované uvolnění na základě stanoveného časového harmonogramu, což zamezí chaotickému provádění, jež se negativně projevilo z důvodu chybějícího harmonogramu provádění při udělení oprávnění na uvolněné kmitočty pásma 800 MHz po roce 2008. Zároveň EHSV navrhuje, aby Komise členským státům pomohla s včasným uzavřením přeshraničních dohod týkajících se kmitočtových pásem se sousedními zeměmi mimo EU, aby se usnadnilo zpřístupnění pásma 700 MHz pro bezdrátový širokopásmový přístup v rámci jednotného trhu.

4.3 Poskytovatelům mobilních komunikací umožní přidělení kapacit kmitočtů v pásmu 700 MHz zachovat si ve střednědobém výhledu špičkové postavení na trhu mobilních komunikací, který směřuje k prohloubení systému GSM čtvrté generace a následnému otevření se páté generaci, jež je momentálně ve fázi testování a která by mohla dosáhnout rychlosti 10 až 50 Gb/s. Spotřebitelům technologie páté generace přinese větší rychlost a tok, které umožní rozvoj internetu věcí, on-line videa, aplikací v rámci elektronického zdravotnictví, hologramů a dalších.

4.4 EHSV s uspokojením konstatuje, že budoucí propojení prostřednictvím pásma 700 MHz je obzvláště uzpůsobeno tomu, aby zajistilo lepší pokrytí venkovských oblastí, což přispěje ke snížení geografické digitální propasti.

4.5 V důsledku přerozdělení kmitočtů však spotřebitelům vzniknou náklady, které jistě přesáhnou odhady Komise (viz odstavec 2.7 výše), jelikož nejen výdaje operátorů způsobené změnou kódovacích norem digitálního televizního vysílání, ale také cena za to, že operátoři mobilních telefonních služeb získali nové kapacity v pásmu 700 MHz, budou přeneseny na spotřebitele, kteří si kromě nových televizních dekodérů či adaptérů budou muset při zavádění mobilních služeb páté generace pořídit nové chytré telefony.

4.6 Z toho vyplývá riziko, že se ceny přímo či nepřímo plynoucí z přerozdělení kmitočtového pásma 700 MHz stanou pro stále širší okruh obyvatel nedostupné, stejně jako pro některé malé podniky, pro něž je navíc přístup k digitálním službám často dražší než pro integrované uživatele, neboť neodpovídají podmínkám nabídek vytvářených ve prospěch velkých uživatelů. Mnoho zranitelných osob tedy nebude dostatečně nezávislých na to, aby mohly uplatnit svá práva, jež budou v některých případech přístupná pouze digitálně, jako např. určité dávky nebo příspěvky pro starší osoby či mladé lidi hledající zaměstnání. V zájmu boje proti tomuto novému prohlubování ekonomické propasti a zaručení všeobecného digitálního propojení vyzývá EHSV členské státy, aby pro zranitelné spotřebitele zavedly režim kompenzací, který by byl v souladu s ujednáními předpisy v oblasti státní podpory, s cílem umožnit všem využívat výhod nové digitální dynamiky.

4.7 Fyzikální vlastnosti šíření rádiového pásma 700 MHz pravděpodobně oživí diskusi o potenciálních účincích vystavení elektromagnetickému poli na zdraví. EHSV znovu vyzývá ⁽²⁾ Komisi, aby pokračovala ve své činnosti v této oblasti a přitom dodržovala zásadu předběžné opatrnosti, zejména tehdy, kdy je nutný ještě rozsáhlejší výzkum.

4.8 Návrh rozhodnutí také vyžaduje, aby členské státy „při udělování uživatelských práv pro pásmo 700 MHz bezdrátovým širokopásmovým službám elektronických komunikací zvažovaly přijímání opatření, kterými by se zajistilo vysoce kvalitní pokrytí jejich obyvatelstva a území“. EHSV se domnívá, že v této souvislosti budou muset mít operátoři k dispozici kanály nutné k tomu, aby mohli zajistit dobré pokrytí prostřednictvím širokopásmového mobilního přístupu o velmi vysoké rychlosti, a to nejen v nejvíce venkovských oblastech, ale také na úrovni různých sítí hromadné dopravy.

4.9 Vzhledem k tomu, že některé členské státy již přidělily nové kapacity kmitočtů prostřednictvím dražeb a zahájily svůj vnitrostátní postup využívání těchto kapacit, EHSV vyzývá Komisi, aby bedlivě dohlížela na další vývoj situace a v případě sebemenšího rizika roztržičnosti jednotného trhu v rámci svých pravomocí v této oblasti zasáhla.

V Bruselu dne 26. května 2016.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS

⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.